

Konverzácia a sloh

I. Úvodný text

Spolužitie generácií

Od rodičov a azda ešte častejšie od starých rodičov často možno počuť povzdych (sóhaj) nad tou dnešnou mládežou. Ničoho si nevážia¹, správajú sa vandalsky, chodia so slúchadlami na ušiach, v ošúchaných džínsoch. – „To nie je ako za našich mladých čias², kam to len speje³“?

Lenže ono to takto speje už peknych pár tisíc rokov. Niektoré „problémy s mladými“ sa skutočne opakujú z generácie na generáciu. Ale v každej dobe tiež jedna ľudská generácia vytvorila tej druhej životné podmienky, v ktorých ona sama nevyrástla – teda podmienky nové, zvláštne, ktoré nutne vyžadujú i nové, zvláštne prispôsobenie sa od tých mladých. A navyše každá doba má prechodné „módne“ charakteristiky, ako je oblečenie, dĺžka vlasov, účes, rôzne doplnky a pod. Treba povedať, že najviac generačných konfliktov vyvolávajú práve tieto vonkajšie, dekoračné znaky generačnej príslušnosti (vo väčšine prípadov zbytočne).

Rodičov najviac mrzí, že mladí neberú vážne ani ich dobré rady a odporúčania. Kolkých chýb by sa mohli vyvarovať (elkerülhetnék) a o čo lepšie by sa im žilo! Lenže keď toto tí mladí počujú niekoľkokrát za deň, sú už natoľko otrávení⁴ tými príkladmi zo života rodičov (alebo prarodičov), že už nevnímajú ani to dobré, čo im starší ponúkajú a čo by vnímať mali. Miera konfliktov medzi generáciami sa zníži, ak generácia rodičov dá generácii svojich dospievajúcich detí možnosť tvoriť a robiť po novom, angažovať sa za nové, a nie iba uchovávať a opatrovať to, čo bolo vytvorené.

Je zaujímavé, že často si generácia starých rodičov rozumie s mladými⁵ lepšie než generácia rodičov. Starí už jednak bývajú zhovievavejší k ľudským slabostiam a nedostatkom, jednak im tí dnešní dospievajúci pripomínajú⁶ ich vlastnú mladosť. (Rodičia od samej práce a myslenia na budúcnosť nemajú ani čas, ani chuť pozerať sa späť.) Pokiaľ sú starí schopní pochopiť, že ich vtedajšia úprava zovňajšku bola práve taká módna a provokatívna, ako sú džínasy, náušnice, opasky, baganče, môžu si s mladými celkom dobre užiť⁷. Potom mladí prijmú aj ich spomienky ako zaujímavú kapitolu z učebnice života a